

ביצה ג

בית הלל	בית שמאי	באיזה מקרה הם חולקים	
כרבי יהודה – יש לו מוקצה ויש לו נולד	כר' שמעון – אין לו מוקצה ואז גם אין לו נולד	בטרנגולת העומדת לגדל ביצים, ודאית ליה מוקצה אית ליה נולד, ודלית ליה מוקצה לית ליה נולד	רב נחמן
		לעולם בטרנגולת העומדת לאכילה, וביום טוב שחל להיות אחר השבת עסקינן, ומשום הכנה וקסבר רבה: כל ביצה דמתילדא האידנא - מאתמול גמרה לה וגזרה משום יום טוב אחר השבת	רבה
יש לגזור	אין לגזור	גזרה משום פירות הנושרין	רב יוסף
יש לגזור	אין לגזור	גזרה משום משקין שזבו	רבי יצחק

קושי על רב יוסף: אמר ליה אביי: פירות הנושרין טעמא מאי - גזרה שמא יעלה ויתלוש, היא גופה גזרה, ואנן ניקום ונגזור גזרה לגזרה? תירוץ: כולה חדא גזרה היא.

קושי על רבי יצחק: אמר ליה אביי: משקין שזבו טעמא מאי - גזרה שמא יסחוט, היא גופה גזרה ואנן ניקום ונגזור גזרה לגזרה? תירוץ: כולה חדא גזרה היא.

דיון בין השיטות השונות – למה לא הסכימו זה עם זה?

1. כולהו כרב נחמן לא אמרי - כי קושיין.
2. כרבה נמי לא אמרי - הכנה לית להו.
3. שאלה: אלא, רב יוסף מאי טעמא לא אמר כרבי יצחק? תשובה: אמר לך: ביצה אוכלא, ופירות אוכלא, לאפוקי משקין דלאו אוכלא
4. שאלה: ורבי יצחק מאי טעמא לא אמר כרב יוסף? תשובה: אמר לך: ביצה בלועה ומשקין בלועין, לאפוקי פירות דמגלו וקיימו.

ר' יוחנן סובר כשיטת ר' יצחק: ואף רבי יוחנן סבר גזרה משום משקין שזבו. דרבי יוחנן רמי דרבי יהודה אדרבי יהודה, ומשני; תנן:

חכמים	רבי יהודה
אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין, ואם יצאו מעצמן - אסורין	אם לאוכלין - היוצא מהן מותר, ואם למשקין - היוצא מהן אסור

אלמא: כל אוכלין לרבי יהודה אוכלא דאפרת הוא

סתירה:

ועוד אמר רבי יהודה: מתנה אדם על כלכלה של פירות ביום טוב ראשון ואוכלה בשני, וכן ביצה שנולדה בראשון תאכל בשני.

בשני - אין, בראשון - לא!

פתרון הסתירה: ומשני רבי יוחנן: מוחלפת השיטה.

ומדקא מרמי להו אהדדי - שמע מינה חד טעמא הוא. ביצה דומה למשקין שזבו – כמו ר' יצחק

מתנה אדם על כלכלה של פירות ביום טוב ראשון ואוכלה בשני – מפריש בשני הימים ובכל יום אומר: אם היום חול, הרי אלו תרומות ומעשרות. אם היום קודש, אין בדברי כלום.

יום א	יום ב	
אין בדבריו כלום	מפריש כראוי	אם היום הראשון יו"ט
מפריש כראוי	אין בדבריו כלום	אם היום חול

דרך אחרת לפתור את הסתירה: רבינא אמר: לעולם לא תיפוך, ורבי יהודה לדבריהם דרבנן קאמר להו: לדידי אפילו בראשון נמי שריא, דאוכלא דאפרת הוא, אלא לדידכו אודו לי מיהת דבשני שריא, דשתי קדושות הן, ואמרי ליה רבנן: לא, קדושה אחת היא.

דרך שלישית לפתור את הסתירה : רבינא בריה דרב עולא אמר : הכא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים, ורבי יהודה לטעמיה, דאית ליה מוקצה. ולא משום משקין הזובין כי משקין הזבים הם משקה וביצה שנולדה הוא אוכל ולא גזרו על אוכל

קושי על רב יוסף ור' יצחק : מיתיבי : **אחד ביצה שנולדה בשבת ואחד ביצה שנולדה ביום טוב אין מטלטלין אותה לא לכסות בה את הכלי, ולא לסמוך בה כרעי המטה. אבל כופה עליה את הכלי בשביל שלא תשבר. וספיקא אסורה. ואם נתערבה באלף - כולן אסורות.**
 בשלמא לרבה דאמר משום הכנה - הוי ספיקא דאורייתא, וכל ספיקא דאורייתא לחומרא.
 אלא לרב יוסף ולרבי יצחק, דאמרי משום גזרה, ספיקא דרבנן היא, וכל ספיקא דרבנן לקולא!
תירוץ : סיפא אתאן לספק טרפה.

קושי : אי הכי, אימא סיפא : **נתערבה באלף - כולן אסורות.**
 אי אמרת בשלמא ספק יום טוב ספק חול – אלא אי אמרת ספק טרפה - דבר שאין לו מתירין היא, הוי דבר שיש לו מתירין.
 וכל דבר שיש לו מתירין - אפילו באלף לא בטיל.

וכי תימא : ביצה חשובה ולא בטלה,

הניחא למאן דאמר **כל שדרכו לימנות שנינו**, אלא למאן דאמר **את שדרכו לימנות שנינו**, מאי איכא למימר?

הסבר הדעות של "כל שדרכו/את שדרכו לימנות : דתנן :

מי שהיו לו חבילי תלתן של כלאי הכרם - ידלקו	רבי מאיר	חכמים
נתערבו באחרות, ואחרות באחרות	כולן ידלקו	יעלו באחת ומאתים
הטעם	את שדרכו למנות מקדש	אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד

רבי עקיבא אומר : שבעה. ואלו הן : אגוזי פרך, ורמוני באדן, וחביות סתומות, וחלפי תרדין, וקלחי כרוב, ודלעת יונית. רבי עקיבא מוסיף אף ככרות של בעל הבית. הראוי לערלה - ערלה, הראוי לכלאי הכרם - כלאי הכרם.

ואתמר עלה, רבי יוחנן אמר : **את שדרכו למנות שנינו**, ורבי שמעון בן לקיש אמר : **כל שדרכו למנות שנינו**. הניחא לרבי שמעון בן לקיש, אלא לרבי יוחנן מאי איכא למימר?